

TRALAS PEGADAS DO HOME NA HISTORIA.

1. INTRODUCCIÓN:

a) XUSTIFICACIÓN

O proxecto que desenvolvemos a continuación xurde como proposta a nivel de ciclo de Educación Infantil, para desenvolver o proxecto do PLAMBE que se realiza no noso centro e que leva por título “Tralas pegadas do home na historia”. Con este proxecto traballamos un tema que forma parte do Currículo dos diferentes ciclos e niveis educativos impartidos no noso centro e que nos permitiu coñecer as pegadas da humanidade dende o xurdimento da mesma ata os nosos tempos, tratando sempre de relacionar estes contidos coas experiencias e os elementos máis achegados á realidade do noso alumnado e da nosa comunidade educativa.

O equipo docente de Educación Infantil escolleu traballar a etapa da PREHISTORIA dado que resulta un elemento moi motivador para os máis cativos e tamén pola proximidade do noso centro ao “Parque Arqueolóxico de Monte Penide”, lugar onde moitos dos nosos cativos xogan e pasean a miúdo sen ser conscientes da súa riqueza cultural e histórica.

b) CALENDARIO DE REALIZACIÓN:

O proxecto de traballo sobre a Prehistoria levouse a cabo dende o mes de Xaneiro ata o mes de Abril, como continuidade ao proxecto dos dinosauros que se desenvolveu no primeiro trimestre do curso. As diferentes actividades desenvolvidas no proxecto responden a seguinte programación:

Fase 1: motivación: preparar as aulas con elementos da Prehistoria para chamar a atención do alumnado; proposta de proxecto e investigación sobre os coñecementos previos. Mapa conceptual inicial coas cousas que sabemos e que queremos saber	Semana do 13 ao 17 de xaneiro
Fase 2: recollida de información: en colaboración coas familias e a biblioteca do centro.	Do 20 ao 31 de xaneiro
Fase 3: análise da información e confección da exposición cos diversos materiais aportados polas familias e a biblioteca do centro.	Do 20 ao 31 de xaneiro
Fase 4: investigación: dividimos a prehistoria nos diferentes aspectos que imos traballar e confeccionamos os mapas conceptuais, o panel do proxecto, preparación da mochila viaxeira coas mascotas e os talleres a realizar xunto coas saídas, libros viaxeiros	<ul style="list-style-type: none"> • Exposición pintores galegos: do 17 ao 21 de febreiro. • Taller de confección de traxes de Entroido: do 17 ao 25 de febreiro. • Confección e divulgación do power point de mulleres importantes ao longo da historia: semana do 3 ao 7 de marzo • Taller de petróglifos, tallado de pedra e como facer lume impartido por Manuel Ledo: 27 de marzo. • Maletas prehistóricas viaxeiras: do 31 de xaneiro ao 4 de abril. • Libros viaxeiros sobre a prehistoria: do 3 de febreiro ao 27 de marzo. • Talleres de arte rupestre, confeccionado de ferramentas prehistóricas, cerámica, escultura ... ao longo de todo o trimestre. • Confección de materiais impresos de apoio ás aprendizaxes: ao longo de todo o trimestre. • Exposición “imaxina crea e constrúe”

	elementos relacionados coa prehistoria a partir de materiais de refugallo: semana do 21 ao 25 de abril.
Fase 5: intercambios con outras aulas	Semana do 7 ao 11 de abril
Fase 6: divulgación do traballo entre a comunidade educativa	Semana do 7 ao 11 de abril
Fase 7: avaliación do proxecto en base á consecución dos obxectivos e ao desenvolvemento das competencias básicas.	Semana do 7 ao 11 de abril

c) ALUMNADO E PROFESORADO PARTICIPANTE:

Na realización, deseño e desenvolvemento deste proxecto, implicouse todo o alumnado de Educación Infantil (3 aulas, 1 por cada nivel educativo, cun total de 62 nenos e nenas)

Con respecto ao profesorado participante no proxecto:

- Sara López Gutiérrez: titora de 3 anos.
- Susana Crespo Pérez: titora de 4 anos.
- Ester Ojea Caneda: titora de 5 anos e coordinadora do proxecto en educación infantil
- José Tristán López: mestre de apoio que axudou nas titorías ao desenvolvemento das diferentes actividades e levou a cabo talleres de dramatización, plástica ... así como a lectura de contos e traballos de investigación relacionados co proxecto.
- Sergio Meis Casalderrey: especialista en música que traballou nas súas clases o coñecemento e dramatización de cancións e música sobre a prehistoria e introduciu ao alumnado no coñecemento de algúns instrumentos musicais prehistóricos.
- Ánxela Mª Domínguez Martínez: especialista en educación física que realizou actividades encamiñadas ao coñecemento da evolución histórica do tiro con arco dende a prehistoria ata a noso tempo, con axuda do alumnado de 6º de primaria e que desenvolveu un taller de tiro con arco con todo o alumnado do centro, en colaboración con Amoedo, especialista nesta disciplina deportiva.
- Isabel Filgueiras Moure: mestra especialista en inglés que desenvolveu o proxecto paralelamente ás titoras traballando cancións, vocabulario ... relativo ao proxecto.
- María José González Domínguez: coordinadora de biblioteca que se encargou de realizar a adquisición, selección e exposición de materiais relacionados co proxecto dende a biblioteca conxuntamente co equipo de biblioteca.

d) ORGANIZACIÓN:

Durante o deseño e desenvolvemento deste proxecto, leváronse a cabo diferentes reunións do equipo docente do ciclo para establecer os aspectos a traballar en cada unha das especialidades, tratando de darlle unha continuidade e coherencia a tódolos aspectos que se desenvolverían durante o tempo que se desenvolvese o proxecto.

Nas diferentes aulas desenvolvéronse contidos adaptados as idades e características evolutivas do alumnado, levando a cabo actividades de expresión plástica (coa colaboración do mestre de apoio), de expresión corporal (coa mestra de Educación física e o mestre de Música) de expresión dramática (coa colaboración de tódolos especialistas) vocabulario plurilingüe (galego, castelán e inglés), xogos matemáticos ...

Todo este proceso e coordinación foi fundamental para poder desenvolver actividades globalizadas e de gran interese para o alumnado como as coreografías para a festa do Entroido, musicar poemas, talleres multidisciplinares ...

e) CONTIDOS CURRICULARES E COMPETENCIAS BÁSICAS:

O Currículo educativo para a etapa de Educación infantil contempla a necesidade de traballar aqueles aspectos máis próximos á realidade do alumnado procurando sempre que os contidos traballados respondan a necesidade de aprender dos máis cativos partindo da súa experiencia máis cercana.

Na etapa de Educación Infantil, os contidos traballados deben responder ao principio de globalización e en base a iso traballáronse os seguintes contidos, aínda que aparecen clasificados por Áreas.

<u>Área de coñecemento de si mesmo e autonomía persoal</u>	<u>Área de coñecemento da contorna</u>	<u>Área das linguaxes: comunicación e representación</u>
Control do ton, equilibrio e respiración na realización das actividades expresivas e dramáticas que así o requiren.	Serie numérica	Participación e escoita activa en situacións habituais de comunicación
Habilidades motrices que permitan a realización de novas tarefas, como atar, tallar, apuntar, tensar ...	Emprego dos números ordinais e cardinais como estratexia para a resolución de problemas da vida cotiá.	Emprego axeitado de normas que rexen o intercambio lingüístico.
Nocións básicas de orientación espacial: dentro/fora, preto/lonxe ...	Instrumentos de medida e aproximación ao seu emprego	Comprensión de ideas e conceptos expresados en textos e de xeito oral nas diferentes linguas.
Valoración axustada de si mesmo e das súas posibilidades de acción.	Recoñecemento de sinais de identidade cultural presentes na nosa contorna máis próxima, relativas á prehistoria.	Identificación de palabras significativas escritas relacionadas coa temática do proxecto.
Desenvolvemento da propia autonomía persoal para a realización das actividades propostas.	Identificación dos cambios de vida e costumes relacionados co paso do tempo	Elementos plásticos que conforman a arte rupestre.
Valoración e respecto polas diferenzas.	Organización da vida, a vivenda e a actividade humana na Prehistoria	Expresión e comunicación de feitos, acontecementos, sentimentos ... a través de producións plásticas con diferentes soportes e materiais.
	Arte prehistórica: pinturas rupestres, petróglifos e escultura.	Audición de cancións, poemas ... e xogos de expresión dramática e expresión corporal

Traballando estes contidos de xeito globalizado permitiu dotar ao alumnado das ferramentas básicas para desenvolver as súas competencias en:

Autonomía e iniciativa persoal	<ul style="list-style-type: none"> • Ser constante nas tarefas que emprende • Pedir axuda cando non é quen de resolver as tarefas so. • Realización de rutinas diarias.
Comunicación lingüística	<ul style="list-style-type: none"> • Comprender e expresar pensamentos e sentimentos de xeito oral. • Empregar a lingua escrita como medio de comunicación. • Organizar e autorregular o pensamento e

	a conduta
Social e cidadá	<ul style="list-style-type: none"> • Enriquecer as relacións sociais con fórmulas de saúdo e agradecemento. • Favorecer situacións de diálogo e intercambio de opinión en gran e pequeno grupo. • Comprender a realidade social da Prehistoria en contraposición coa nosa realidade.
Coñecemento e interacción co mundo físico	<ul style="list-style-type: none"> • Observar e mostrar curiosidade por acontecementos ocorridos na Prehistoria. • Adquirir novas ferramentas para observar e explorar a contorna.
Competencia dixital	<ul style="list-style-type: none"> • Empregar o ordenador como medio para obter información e como ferramenta para a realización de mapas conceptuais, documentos escritos ou como ferramenta lúdica educativa.
Aprender a aprender	<ul style="list-style-type: none"> • Traballar habilidades relacionadas coa memoria e o pensamento e razoamento dedutivo a través da observación e do intercambio de información.
Cultural e artística	<ul style="list-style-type: none"> • Achegar ao alumnado as diferentes manifestacións artísticas. • Empregar diferentes técnicas plásticas para o desenvolvemento da creatividade.
matemática	<ul style="list-style-type: none"> • Promover situacións para resolución de problemas da vida cotiá. • Ampliar o coñecemento sobre aspectos relacionados co espazo e cuantitativos da realidade

2. **OBXECTO OU TEMÁTICA DE INVESTIGACIÓN:**

O obxecto da nosa investigación foi a etapa da PREHISTORIA debido á temática desenvolvida no noso centro con motivo do proxecto desenvolvido na biblioteca escolar en base ao PLAMBE. Esta temática resulta moi atractiva para o alumnado de idades comprendidas entre os 3 e os 6 anos debido á vistosidade das súas personaxes, do escenario no que se desenvolve esta etapa da humanidade e sobre todo polos xacementos arqueolóxicos cos que conta a contorna máis próxima do centro entre os que caben destacar os petróglifos e as mámoas a escasos kilómetros do centro.

3. **DESCRIPCIÓN DO PROCESO DE DESEÑO E ELABORACIÓN DA PROPOSTA.**

Proposta de actividades para o desenvolvemento do proxecto da Prehistoria.			
Aula de 3 anos	Aula de 4 anos	Aula de 5 anos	Actividades de ciclo
<p><u>Maleta viaxeira de DINO:</u> viaxará ás casas dos alumnos/as semanalmente para traballar con contos sobre a Prehistoria e realizar con eles un taller de</p>	<p><u>Maleta viaxeira de DINO PIPINO:</u> viaxa semanalmente cos nenos/as para elaborar un taller de cociña en colaboración coas familias.</p> <p><u>Libro do proxecto:</u> confeccionado na aula</p>	<p><u>Maleta viaxeira de Crom:</u> que viaxa semanalmente ás casas para realizar coas familias un taller de manualidades e cociña prehistóricas</p>	<p><u>Exposición pintores galegos:</u> recreación de cadros de diversos pintores galegos que reproduciron elementos da prehistoria</p> <p><u>Taller de confección de traxes de Entroido:</u> en</p>

<p>manualidades prehistóricas.</p> <p><u>O libro dos homes primitivos:</u> confeccionado na aula a partir dos contos lidos cos mestres.</p> <p><u>Taller de manualidades:</u> elaboración de caretas de mamuts e colares da época</p> <p><u>The prehistory:</u> coñecemento do vocabulario relacionado co proxecto, en lingua inglesa.</p> <p><u>Somos trogloditas:</u> taller de música para o coñecemento de música e expresión corporal relacionada co proxecto.</p> <p><u>Tiro con arco:</u> aprendizaxe de técnicas para o emprego do arco e as frechas.</p>	<p>partindo do conto “la prehistoria” https://www.youtube.com/watch?v=Pu8jCCFg158</p> <p><u>Taller de manualidades:</u> elaboración de hachas de man con poliespán e xoias da época</p> <p><u>The prehistory:</u> coñecemento do vocabulario relacionado co proxecto, en lingua inglesa.</p> <p><u>Somos trogloditas:</u> taller de música para o coñecemento de música e expresión corporal relacionada co proxecto.</p> <p><u>Tiro con arco:</u> aprendizaxe de técnicas para o emprego do arco e as frechas.</p>	<p><u>Libro viaxeiro:</u> “animáis prehistóricos” en colaboración coas familias.</p> <p><u>Libro do proxecto:</u> realizado na aula a modo de diario dos aspectos aprendidos ao longo da investigación. http://bauldesorrisos.blogspot.com.es/2014/04/a-prehistoria-con-crom.html</p> <p><u>Taller de manualidades:</u> onde se recrearon petróglifos, cerámica, armas e esculturas propias da época. Tamén <u>taller de pintura rupestre</u> empregando diferentes soportes e técnicas coas que logo decoramos a nosa caverna.</p> <p><u>The prehistory:</u> coñecemento do vocabulario relacionado co proxecto, en lingua inglesa.</p> <p><u>Somos trogloditas:</u> taller de música para o coñecemento de música e expresión corporal relacionada co proxecto.</p> <p><u>Tiro con arco:</u> aprendizaxe de técnicas para o emprego do arco e as frechas.</p>	<p>colaboración coas familias</p> <p><u>Confección e divulgación do power point de mulleres importantes ao longo da historia:</u> facendo unha investigación sobre Ardy e Lucy, avoas da humanidade. https://www.youtube.com/watch?v=UebLLwAGGt8</p> <p><u>Taller de petróglifos, tallado de pedra e como facer lume impartido por Manuel Ledo:</u> autor do cadro escollido pola aula de 5 anos</p> <p><u>Exposición “imaxina crea e constrúe” elementos relacionados coa prehistoria a partir de materiais de refugallo:</u> por parte das familias. https://www.youtube.com/watch?v=TKGMAcCeeK5E</p>
--	---	--	---

4. **RELACIÓN DE TAREFAS REALIZADAS AO LONGO DO PROXECTO POLO ALUMNADO.**

- Saída á exposición sobre o neolítico promovida pola fundación “a Caixa”
- Confección dunha caverna na aula e de recantos do proxecto con exposicións de materiais aportados pola biblioteca escolar e as familias.

Revistas e vídeos:

Recursos dixitais :

- <http://www.nhm.ac.uk/nature-online/life/human-origins/early-human-family/lucy-ar/> enlace co Museo de Historia Natural onde a través de realidade aumentada podemos coñecer a Lucy e a un neanthertal.
- <http://www.juntadeandalucia.es/averroes/html/adjuntos/2007/09/13/0030/prehistoria/entrada/entrada.htm> páxina con numerosos recursos relacionados coa Prehistoria para traballar coa PDI
- Webs e editoriais nas que apoiamos a nosa investigación para desenvolver o proxecto. <http://www.mundofree.com/origenes/>

<http://thales.cica.es/rd/Recursos/rd98/HisArtLit/01/prehistoria.htm>

<http://www.bibliotecavirtual.com.do/Historia/Prehistoria.htm>

http://icarito.tercera.cl/enc_virtual/historia/prehistoria.htm

<http://www.stonepages.com/>

<http://web.ukonline.co.uk/megalithics/>

<http://www.archeologiasperimentale.it/stefanoricci.htm>

<http://www.ifrance.com/prehisto/AA.htm>

<http://www.mnh.si.edu/anthro/humanorigins/ha/sap.htm>

- Recursos para empregar coa PDI: xogos, presentacións ...

<http://pdirecursos.wordpress.com/conocimiento-del-medio-2/prehistoria/>

Programas dixitais:

<http://www.aumentaty.com/> para traballar coa realidade aumentada.

<http://popplet.com/> para confeccionar mapas conceptuais de maneira moi intuitiva.

<http://montepenideprehistorico.com/es/index.html> visita ao museo virtual de Monte Penide en Cabeiro (Redondela)

6. IMPLICACIÓN DA COMUNIDADE EDUCATIVA.

Os proxectos desenvolvidos ao longo dos diferentes cursos no noso centro, buscan sempre un achegamento entre as familias e o colexio, por iso sempre se busca a complicidade e participación das mesmas no proceso de desenvolvemento do noso traballo.

Á hora de deseñar a nosa actividade, na nosa programación sempre se recollen as formas nas que poden participar as familias destacando as seguintes:

- ✓ Recollida de información para o proxecto: facendo pequenas investigacións cos cativos sobre aspectos relacionados co tema a desenvolver.
- ✓ Búsqueda de bibliografía e materiais relacionados co proxecto para realizar a exposición: aportando libros, vídeos, revistas, documentais, contos ou calquera ferramenta feita por elas/eles mesmos que axuden a comprender de xeito manipulativo os contidos a traballar.
- ✓ Talleres impartidos polas familias: en tódolos proxectos, ofertámoslles ás familias a posibilidade de compartir un día na aula/ centro para falarnos do seu traballo, aficións ... en relación co proxecto traballado. Neste sentido este ano, recibimos a visita dunha familia dun alumno de 6º de educación infantil que nos deu unha charla sobre o traballo dos arqueólogos, con fotos e mesmo un esqueleto de dinosauro para desenterrar.
- ✓ Participación nos talleres de confección dos traxes de Entroido: traballando de xeito directo coas titoras.
- ✓ Participación na exposición "imaxina, crea e constrúe": tódolos anos, dende o equipo de dinamización da lingua galega, organízase unha exposición de obxectos, maquetas ... feitas con material de refugallo que toquen a temática do proxecto desenvolvido no centro.

Por outra banda, traballar con aprendizaxes baseadas en aprendizaxe por proxectos conleva a implicación de toda a comunidade educativa. Para a elaboración deste proxecto desenvolvido en educación infantil contamos coa colaboración de:

- ◆ A mestra de inglés de Educación Primaria que leva a sección bilingüe e que traballou co alumnado de 6º "rock arts" confeccionando cadros e gravados prehistóricos que logo explicaron o xeito de facelos ao alumnado de infantil.
- ◆ Manuel Ledo: entusiasta da arqueoloxía e promotor da conservación do patrimonio cultural que realizou un taller con todo o alumnado de educación infantil no que aprenderon diferentes símbolos que aparecen nos petróglifos, como reproducilos, como confecciona os seus cadros, e tamén nos deleitou cun taller de cómo facían lume os homes primitivos e como tallaban a pedra. Tamén nos prestou unha das súas reproducións artísticas para o deleite de toda a comunidade educativa que serviu de base para a elaboración do noso cadro para a exposición de "pintores galegos que ilustran a historia"
- ◆ Xosé Lois Vilar Licenciado en Xeografía e Historia, director da sección de Arqueoloxía e Prehistoria do Instituto de Estudos Miñoranos e membro da Asociación Galega de Onomástica.

Realizou excavacións e estudos no Valle Miñor (Suelo del Cereixo, Panxón,...), e con dedicación especial a arte rupestre no noso país.

- ◆ **Amoedo:** especialista en tiro con arco que desenvolveu un pequeno taller no que os cativos/as puideron manipular e manexar arcos e frechas reais.

7. **DIFUSIÓN DOS TRABALLOS ENTRE A COMUNIDADE EDUCATIVA.**

Tódolos traballos realizados ao longo do noso proxecto foron recollidos en diferentes “libros” e murais confeccionados polo alumnado que permaneceron expostos no recibidor do centro onde toda a comunidade educativa podía ter acceso en calquera momento da xornada educativa e que logo formarían parte dos recursos da biblioteca escolar para poder ser consultados por toda a comunidade escolar. Do mesmo xeito, tódalas fotos, vídeos, montaxes artísticas, bibliografía, recursos ... atópanse aloxados no blog das aulas de Educación Infantil, no blog da Biblioteca e na páxina web do centro.

Blog de infantil : <http://bauldesorrisos.blogspot.com.es/search/label/proxecto%20prehistoria>

Blog da Biblioteca:

<http://bibliotecaportocabeiro.blogspot.com.es/>

Páxina web do centro:

<http://www.edu.xunta.es/centros/ceippportocabeiro/?q=taxonomy/term/1>

En previsión daquelas familias máis desfavorecidas, dende o centro e en colaboración co equipo de dinamización da lingua galega publícase o taboleiro de noticias na entrada do centro; novas coas que logo se publica a nosa revista escolar “As Nosas Cousas” tanto en formato dixital como en formato impreso, que logo se difunde entre tódalas familias o último día do colexio.

<http://www.edu.xunta.es/centros/ceippportocabeiro/?q=taxonomy/term/35>

8. **AVALIACIÓN REALIZADA EN RELACIÓN COS CRITERIOS DE AVALIACIÓN E AS COMPETENCIAS BÁSICAS DO CURRÍCULO.**

Para levar a cabo a avaliación do proxecto tivemos en conta os seguintes aspectos:

Niveis de avaliación	Aspectos a avaliar	Consecución dos obxectivos propostos		Dificultades atopadas e melloras posibles
		acabado	En proceso	
A nivel de alumnado	<ul style="list-style-type: none"> • Participou de xeito activo na procura de información, no desenvolvemento das actividades e na elaboración do proxecto. 			
	<ul style="list-style-type: none"> • As súas aprendizaxes resultaron significativas. 			
	<ul style="list-style-type: none"> • Realizou as actividades de xeito cada vez máis autónomo. 			
	<ul style="list-style-type: none"> • Mantivo unha actitude motivadora no proceso de desenvolvemento do proxecto. 			
A nivel de profesorado.	<ul style="list-style-type: none"> • Participou todo o profesorado que impartiu docencia neste nivel. 			

	<ul style="list-style-type: none"> • A participación conxunta do profesorado posibilitou un mellor coñecemento por parte do alumnado, da temática. 			
A nivel organizativo	<ul style="list-style-type: none"> • A estruturación e secuenciación dos obxectivos foi axeitada tendo en conta a etapa evolutiva do alumnado e as NEAE. 			
	<ul style="list-style-type: none"> • O deseño de actividades permitiu un maior coñecemento da Prehistoria por parte do alumnado. 			
	<ul style="list-style-type: none"> • Contribuíuse ao desenvolvemento das competencias básicas 			
	<ul style="list-style-type: none"> • Os espazos previstos foron axeitados para o desenvolvemento das diferentes actividades. 			
	<ul style="list-style-type: none"> • Os materiais empregados foron axeitados para cada unha das actividades. 			
	<ul style="list-style-type: none"> • Os tempos establecidos foron suficientes para desenvolver as actividades de xeito autónomo. 			
	<ul style="list-style-type: none"> • A coordinación cos diferentes departamentos foi suficientemente efectiva para acadar os obxectivos propostos 			
A nivel de difusión	<ul style="list-style-type: none"> • Acadouse un bo grao de participación por parte da comunidade educativa. 			
	<ul style="list-style-type: none"> • O resultado da investigación chegou a toda a comunidade educativa. 			
	<ul style="list-style-type: none"> • O persoal que impartiu os talleres adecuou os contidos a idade do alumnado e conseguiu mantelos motivados. 			
	<ul style="list-style-type: none"> • As canles de difusión do proxecto foron axeitadas e suficientes. 			

Para avaliar o grao de consecución dos obxectivos propostos e de contribución ao desenvolvemento das competencias básicas, o profesorado de Educación Infantil desenvolveu actividades e xogos interactivos que permitían entender dunha maneira visual se o deseño de actividades contribuíu a que o alumnado tivera un mellor coñecemento desta etapa da historia da humanidade. Estas actividades consistiron principalmente na realización de xogos xa especificados na webgrafía e o emprego do programa POPLET para confeccionar un mapa conceptual con todo o aprendido.

9. **FUNCIÓN E PARTICIPACIÓN DA BIBLIOTECA ESCOLAR EN TODO O PROCESO.**

A biblioteca escolar converteuse no centro de recursos sobre a Prehistoria en diferentes soportes. Dende o inicio do proxecto, o equipo de biblioteca seleccionou e adquiriu material sobre o tema, axeitado para as diferentes idades; pero tamén foi un eixo fundamental para o

desenvolvemento do proxecto a través do deseño e promoción de actividades en colaboración con outros departamentos, entre as que destacan:

1º TRIMESTRE

- 24 de outubro: “Día das bibliotecas escolares” celebrouse unha maratón de lectura onde se leron libros relacionados coa temática do proxecto “TRALAS PEGADAS DO HOME NA HISTORIA”
- Exposición de materiais: libros, videos, música, traballos feitos por outros cursos ...
- Mochilas viaxeiras: con materiais diversos relacionados co tema do proxecto como varios exemplares da revista “reporteiro doc” e contos sobre a Prehistoria.
- Guía de lecturas de Nadal: con propostas de libros relacionados coa temática do proxecto en diferentes linguas.
- “Taboleiro de novas” en colaboración co EDLG onde cada aula redactaba as novas referidas a todo tipo de acontecementos acaecidos no centro.

2º TRIMESTRE:

- Exposición “ler ciencia na biblioteca” con materiais para tódalas idades, onde o alumnado de 5 anos experimentou e aprendeu como facer un volcán.
- 13 xaneiro: visita do alumnado de 5 anos e 1º ciclo de educación primaria ao espectáculo de teatro musical “os tres porquiños”, que logo se traballou cun taller de dramatización, nas horas de biblioteca.
- 31 de Xaneiro: visita do conta contos ANXO MOURE cos seus “contos da Paz” e “A Xacia Lubiñas” e cantamos xunto con todo o colexio a canción “o home do espello”
- 24 de febreiro: semana de Rosalía de Castro con audicións musicais dos seus poemas nos recreos e nas horas de biblioteca de cada curso, así coma un Álbum cos versos favoritos de cada curso/ alumno/a no que tamén participou o alumnado de 5 anos.
- 28 de Febreiro, “Entroido”, disfrazámonos da familia máis coñecida da prehistoria: “Os Picapedra”, así os nenos/as de 3 anos foron de Peblees e Bam-Bam; os de 4 anos de Pedro e Velma Picapedra e os de 5 anos de Pablo e Betti Mármore.
- 8 de Marzo: “Día da Muller Traballadora”, previamente traballamos nas aulas mulleres importantes da época histórica da que desenvolvemos o proxecto e confeccionamos, en colaboración co equipo de Dinamización Lingüística, biblioteca e TICS, un power point sobre mulleres históricas, escollendo no noso ciclo a “Ardy” e a “Lucy”.
- 21 de Marzo: “Día da Poesía”, entregamos un marca páxinas elaborado polo equipo de biblioteca, cunha poesía de ROSALÍA DE CASTRO e outra de DÍAZ CASTRO.
- 15 de maio: visita ao festival Internacional de Títeres de Redondela.

3º TRIMESTRE:

- Confección dun dicionario de libros: “letra a letra, libro a libro” no que participaron tódalas aulas con informacións e traballos sobre diferentes libros de cada unha das épocas históricas traballadas, ordenados alfabeticamente.
- A biblioteca converteuse no escenario idóneo para desenvolver a actividade de “telling stories at the library” que consistía en contar contos en inglés adaptados ás idades do alumnado.
- 25 de abril: “semana do libro” sesión de conta contos con “OLI” autor e debuxante de varios libros de temática infantil.
- 2 de Maio: “semana do libro” visita dun conta contos (lago) que nos contou o conto do “Aprendiz do home do saco”
- Guía de lectura para o verán.

Por outra banda, a organización das horas da biblioteca para que o alumnado puidera acudir a ela ao longo da xornada escolar, favoreceu o feito de empregar dito espazo como recurso para o desenvolvemento de numerosas actividades de dramatización, contacontos e incluso talleres diversos, pois cada aula de educación infantil contaba con 2 horas semanais para poder realizar estas actividades na biblioteca. E tamén o sistema de préstamo semanal a cada alumno/a, porque deste xeito podía difundir máis o tema do noso proxecto e facilitar a participación das familias.